

Persbericht

PB09-064
24 september 2009
9.30 uur

Flink banenverlies

- **In tweede kwartaal 72 duizend banen minder dan een jaar eerder**
- **Ook kwartaal op kwartaal forse krimp van het aantal banen**
- **Krimp in de marktsector, groei in de collectieve sector**
- **Loonkostenstijging 2,6 procent**
- **Feitelijke loonstijging blijft achter bij CAO-loonstijging**

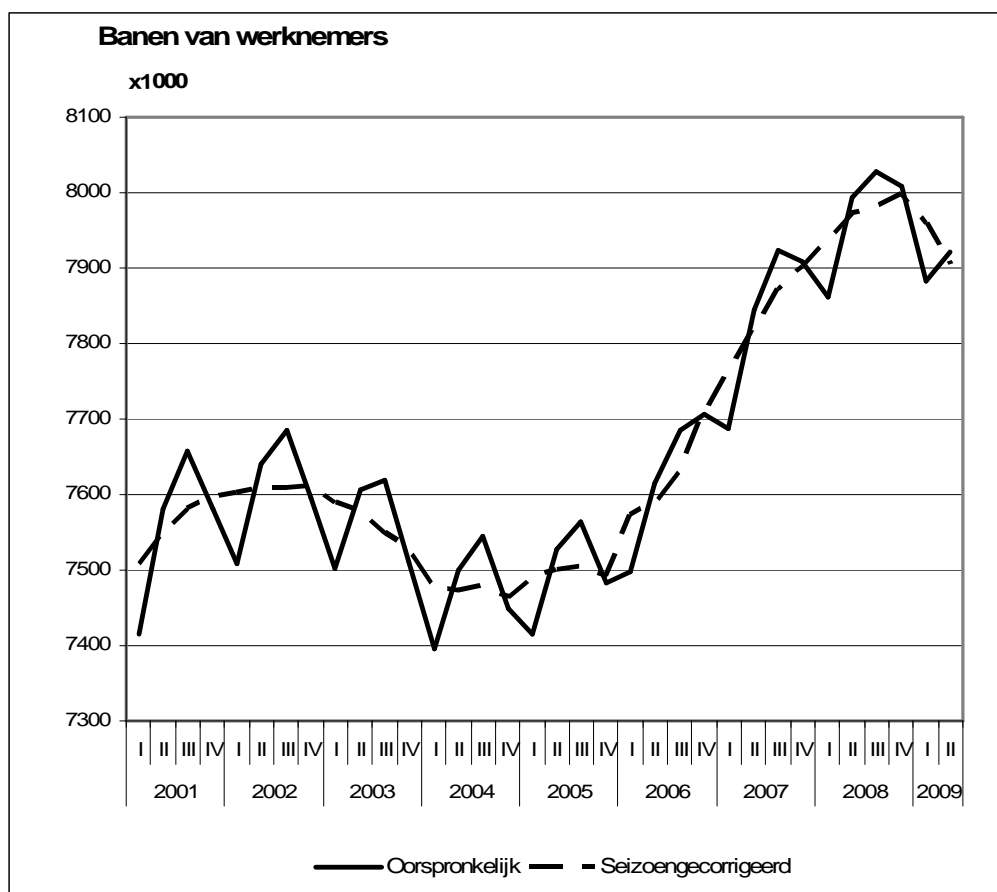
In het tweede kwartaal van 2009 waren er 72 duizend banen van werknemers minder dan in het tweede kwartaal van 2008. Het is voor het eerst sinds eind 2004 dat het aantal banen lager is dan een jaar eerder. In vergelijking met het voorgaande kwartaal nam het aantal banen voor de tweede keer op rij af. Rekening houdend met seizoensinvloeden waren er in het tweede kwartaal van dit jaar 55 duizend banen minder dan in het eerste kwartaal van 2009. De loonkosten per arbeidsjaar waren 2,6 procent hoger dan een jaar eerder. Dit blijkt uit cijfers van het CBS.

In het tweede kwartaal waren er ruim 7,9 miljoen banen. Dit zijn er 0,9 procent minder dan een jaar eerder. Veruit de grootste daling trad op in de zakelijke dienstverlening waar het aantal banen met 83 duizend afnam. De daling bestaat vrijwel geheel uit uitzendbanen die bij uitzendbureaus worden geteld.

De uitzendbranche ving daarmee de eerste zware klap op van het banenverlies. Hierdoor bleef de daling van het aantal banen in andere bedrijfstakken zoals industrie, bouw, handel, horeca en transport relatief beperkt en was het banenverlies veel geringer dan de krimp van de productie. Opvallend is verder de groei van het aantal banen in de collectieve sector met 58 duizend. Het grootste deel van deze groei zit in de zorg, met een plus van 38 duizend.

In vergelijking met het eerste kwartaal kromp het aantal banen met 0,7 procent. De banenkrimp in het tweede kwartaal is groter dan in het eerste kwartaal en zelfs de grootste kwartaal-op-kwartaalkrimp ooit gemeten. Ook hier geldt dat de marktsector krimpt en de collectieve sector groeit. Het banenverlies in het tweede kwartaal is procentueel wel veel kleiner dan de economische krimp in het tweede kwartaal. De werkgelegenheid in Nederland reageert met vertraging op omslagen in de conjunctuur.

De lonen van werknemers per arbeidsjaar waren in het tweede kwartaal 2,6 procent hoger dan in hetzelfde kwartaal van 2008. Deze stijging is groter dan in het eerste kwartaal toen de lonen met 1,7 procent toenamen. De feitelijke loonstijging van 2,6 procent blijft wel achter bij de CAO-loonstijging van 3,0 procent. De loonkosten per arbeidsjaar waarin ook de werkgeverspremies zijn opgenomen stegen met 2,6 procent even hard als de lonen. De werkgeverspremies voor pensioenen gingen omhoog, die voor werkloosheid en de zorgverzekering omlaag.

Bron: CBS

Technische toelichting

Achtergrondinformatie over de ramingen

Net als bij de economische groei worden ook van banen en lonen meerdere ramingen samengesteld en gepubliceerd over een kwartaal. De eerste raming of *flash-raming* van de banenontwikkeling wordt uiterlijk 45 dagen na afloop van een kwartaal gepubliceerd in het persbericht economische groei. De cijfers van de eerste raming kunnen wijzigen op grond van nieuwe statistische broninformatie die nadien beschikbaar komt. In de tweede raming die uiterlijk 90 dagen na afloop van een kwartaal wordt gepubliceerd, is deze nieuwe en meer uitgebreide statistische informatie verwerkt. Op dat moment komen bovendien meer detailgegevens beschikbaar en informatie over de ontwikkeling van de loonkosten.

De kwartaalgegevens worden eenmaal per jaar in juni geijkt aan de jaarcijfers van de Nationale rekeningen die volgens een vaste cyclus van drie opeenvolgende ramingen (voorlopige raming, nader voorlopige raming en definitieve raming) worden herzien. Ook hier is sprake van steeds betere en meer gedetailleerde statistische informatie op basis waarvan de ramingen kunnen worden verrijkt. Deze herijkte gegevens worden gepubliceerd bij het beschikbaar komen van de gegevens over banen en lonen over het eerste kwartaal.

De banen van werknemers die vóór 2009 werkzaam waren bij het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) werden geboekt bij de bedrijfstak zakelijke dienstverlening. Na de fusie van het CWI per 1 januari 2009 met het Uitvoeringsinstituut WerknemersVerzekeringen (UWV) worden zij geboekt bij

de bedrijfstak openbaar bestuur. De overboeking betreft 4 duizend banen. Voor deze overboeking zijn de tijdreeksen niet gecorrigeerd.

Bronnen en definities

De gegevens in dit persbericht zijn ontleend aan de Arbeidsrekeningen die deel uitmaken van de Nationale rekeningen. Bij het samenstellen van de Arbeidsrekeningen worden diverse bronnen met arbeidsgegevens geïntegreerd tot een samenhangend stelsel.

De gegevens in dit persbericht hebben uitsluitend betrekking op banen van *werknemers*. Zelfstandigen blijven dus buiten beschouwing. Het aantal banen van werknemers in de Arbeidsrekeningen is het gemiddelde aantal banen in een kwartaal of in een jaar. Voor de banen worden ook seizoen gecorrigeerde kwartaalcijfers gepubliceerd. Hierdoor is vergelijking van kwartaal op kwartaal mogelijk. Omslagen in de ontwikkeling worden bij seizoen gecorrigeerde cijfers eerder zichtbaar. De seizoen gecorrigeerde cijfers van voorgaande kwartalen kunnen bij toevoeging van een nieuw kwartaal fractioneel zijn veranderd door herberekening van het seizoenpatroon.

Een arbeidsjaar wordt berekend door alle (deeltijd)banen om te rekenen naar voltijd banen. Twee halve banen leveren samen dus één arbeidsjaar op. Arbeidsjaar en voltijd baan worden hier gebruikt als synoniemen.

De gegevens over loonkosten in dit persbericht zijn gebaseerd op de beloning van werknemers volgens de Nationale rekeningen. De beloning omvat twee hoofdcomponenten: lonen enerzijds en sociale premies die de werkgever betaalt anderzijds. De post lonen omvat naast het bruto loon in geld ook loon in natura en onkostenvergoedingen in verband met de dienstbetrekking (zoals kosten woon-werkverkeer). De sociale lasten omvatten de werkgeversbijdragen voor onder meer werkloosheid, arbeidsongeschiktheid, zorgverzekering en pensioen.

Een bijzondere vorm van loonkosten zijn de betalingen aan werknemers voor niet-gewerkte uren in verband met ziekte en/of weerverlet. Deze betalingen worden op grond van de richtlijnen van het Europese systeem van rekeningen tot de sociale lasten gerekend.

Op grond van dezelfde richtlijnen zijn loonkostensubsidies en afdrachtverminderingen niet in mindering gebracht op de beloning van werknemers volgens de Nationale Rekeningen. Voorbeelden zijn de werktijdverkortingsregeling en de regeling deeltijd-WW van het ministerie van SZW.

Extra werkgeversbijdragen aan pensioenen die verband houden met de sterk gedaalde dekkingsgraad van ondernemingspensioenfondsen, worden niet tot de beloning van werknemers gerekend, maar als kapitaaloverdracht van de betreffende onderneming aan haar (ondernemings)pensioenfonds. Extra werkgeverslasten aan pensioenen voor bedrijven die onder een bedrijfstakpensioenregeling vallen, worden echter wel tot de beloning van werknemers gerekend.

Tabel 1. Banen van werknemers naar bedrijfstak

	2007	2008	2008		2009		
			II	III	IV	I	II
1000 banen							
Landbouw en visserij	132	129	129	141	128	114	126
Industrie 1)	939	950	949	952	952	943	930
Bouwnijverheid	392	395	396	398	395	391	392
Handel	1292	1323	1323	1333	1332	1320	1322
Horeca	291	298	303	307	297	282	299
Vervoer en communicatie	461	467	468	468	467	460	457
Financiële instellingen	286	284	287	284	283	280	282
Zakelijke dienstverlening	1534	1578	1583	1608	1587	1518	1500
Openbaar bestuur	514	512	514	509	511	520	524
Gesubsidieerd onderwijs	453	463	466	454	467	467	472
Gezondheids- en welzijnszorg	1205	1224	1222	1225	1232	1236	1260
Cultuur en overige dienstverlening	342	351	354	349	357	352	358
Totaal	7841	7973	7994	8028	8008	7884	7922
%-verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar							
Landbouw en visserij	1,4	-2,4	-4,0	-5,4	1,6	-3,5	-1,7
Industrie 1)	0,4	1,1	1,0	1,3	1,1	-0,2	-2,0
Bouwnijverheid	1,3	0,7	1,0	1,1	0,6	0,3	-1,1
Handel	3,3	2,4	2,8	2,2	1,9	1,1	-0,1
Horeca	4,7	2,2	2,1	1,7	1,9	-0,8	-1,2
Vervoer en communicatie	1,6	1,2	1,3	1,0	1,0	-0,7	-2,3
Financiële instellingen	0,4	-0,7	-0,3	-0,7	-1,3	-0,7	-1,7
Zakelijke dienstverlening	6,8	2,9	3,6	2,3	1,1	-1,0	-5,2
Openbaar bestuur	-0,5	-0,4	-0,3	-0,8	-0,2	1,2	1,8
Gesubsidieerd onderwijs	2,5	2,3	2,5	2,0	1,8	0,5	1,2
Gezondheids- en welzijnszorg	2,1	1,6	1,5	1,0	1,7	1,7	3,1
Cultuur en overige dienstverlening	3,2	2,7	3,3	2,0	2,4	1,8	1,2
Totaal	2,8	1,7	1,9	1,3	1,3	0,3	-0,9

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingsbedrijven

Bron: CBS

Tabel 2. Banen van werknemers naar economische activiteit, seizoengecorrigeerd

	2007	2008	2008			2009	
			II	III	IV	I	II
1000 banen							
Landbouw en visserij	132	129	129	125	132	126	127
Industrie 1)	939	950	949	953	952	943	930
Bouwnijverheid	392	395	396	396	395	394	392
Handel, horeca, vervoer, communicatie	2045	2088	2087	2092	2098	2082	2072
Financiële- en zakelijke dienstverlening	1820	1862	1867	1867	1859	1834	1782
Niet commerciële dienstverlening	2513	2550	2545	2548	2563	2580	2601
Totaal	7841	7973	7972	7980	7999	7959	7904
%-verandering t.o.v. vorige periode 2)							
Landbouw en visserij	1,4	-2,4	-1,6	-3,0	5,4	-4,1	0,2
Industrie 1)	0,4	1,1	0,4	0,4	-0,1	-0,9	-1,3
Bouwnijverheid	1,3	0,7	0,6	0,1	-0,2	-0,2	-0,7
Handel, horeca, vervoer, communicatie	3,1	2,1	0,7	0,2	0,3	-0,7	-0,5
Financiële- en zakelijke dienstverlening	5,7	2,3	0,8	0,0	-0,4	-1,4	-2,8
Niet commerciële dienstverlening	1,8	1,5	0,0	0,1	0,6	0,6	0,8
Totaal	2,8	1,7	0,4	0,1	0,2	-0,5	-0,7

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingsbedrijven

2) Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden

Bron: CBS

Tabel 3. Arbeidsvolume van werknemers naar economische activiteit

	2007	2008	2008			2009	
			II	III	IV	I	II
%-verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar							
Landbouw en visserij	1,7	-1,7	-3,5	-4,5	2,4	-3,2	-1,0
Industrie 1)	0,4	0,8	0,7	1,0	0,9	-0,2	-1,8
Bouwnijverheid	1,3	0,5	0,7	0,9	0,5	0,1	-1,0
Handel, horeca, vervoer, communicatie	2,5	1,6	2,0	1,5	1,1	0,3	-0,7
Financiële- en zakelijke dienstverlening	5,5	2,5	3,3	2,3	1,1	0,1	-3,9
Niet commerciële dienstverlening	1,2	1,1	1,0	0,8	1,4	1,3	2,4
Totaal	2,4	1,4	1,6	1,3	1,1	0,5	-0,6

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingsbedrijven

Bron: CBS

Tabel 4. Lonen en salarissen per arbeidsjaar naar economische activiteit

	2007	2008	2008			2009	
			II	III	IV	I	II
%-verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar							
Landbouw en visserij	4,0	7,4	8,6	11,7	2,6	8,4	4,3
Industrie 1)	3,6	3,2	4,0	3,1	1,0	0,3	1,7
Bouwnijverheid	3,8	4,6	6,1	4,2	3,1	4,3	3,8
Handel, horeca, vervoer, communicatie	2,8	3,5	3,5	3,9	3,0	2,7	2,4
Financiële- en zakelijke dienstverlening	4,1	2,7	3,5	3,8	-0,4	-0,8	3,7
Niet commerciële dienstverlening	3,8	3,9	3,4	3,5	5,4	3,4	2,6
Totaal	3,7	3,5	3,8	3,8	2,5	1,7	2,6

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingsbedrijven

Bron: CBS

Tabel 5. Loonkosten per arbeidsjaar naar economische activiteit

	2007	2008	2008			2009	
			II	III	IV	I	II
%-verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar							
Landbouw en visserij	3,6	7,9	9,0	12,1	3,3	8,3	4,7
Industrie 1)	3,3	3,6	4,4	3,6	1,4	0,2	1,6
Bouwnijverheid	3,3	5,0	6,5	4,7	3,4	4,2	3,6
Handel, horeca, vervoer, communicatie	2,5	3,7	3,7	4,1	3,2	2,6	2,2
Financiële- en zakelijke dienstverlening	3,6	2,7	3,6	3,9	-0,4	-0,8	3,6
Niet commerciële dienstverlening	3,7	4,3	3,7	3,8	5,9	3,4	2,6
Totaal	3,4	3,8	4,1	4,1	2,8	1,7	2,6

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingsbedrijven

Bron: CBS